

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COM

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.

Lăptăriile din Germania.

II.

Am arătat câteva date despre producțiunea lăptăriilor din Germania într'unul din nr-ii trecuți a acestei foi. Și fiindcă am observat că datele reproduse interesează cu deosebire și pe cei din România, ținem de interes acum a continua cu tractarea acestei chestiuni destul de importante din punct de vedere economic.

Profesorii Dr. Ramm și Momsen din Poppelsdorf au făcut câte-va probe cu laptele dela soiul de vaci numite glau și au observat că nu numai producțiunea de lapte ci și conținutul untului este foarte diferit atât dela vacile de același soi și dela alte de diferite soiuri.

Probele făcute de ei au dovedit că producțiunea anuală a untului socotită după 1000 klg. a greutateii de viață — face sp. e. la cea mai slabă vacă de glau 106 klg. pe când la cea mai bună 350 klg.

Societățile de lăptării, unde zilnic se poartă socoteala exactă dau datele cele mai sigure. Astfel din socoteala anuală a unor societăți de acolo, unde s'a prelucrat anual circa 101.5 milioane klg. de lapte, reiese că conținutul untului a diferit între 2.78% și 3.50%, peste tot în termin mijlociu a arătat 3.15%.

Pe baza aceasta se poate socoti că producțiunea de unt la 100 klg. de lapte face 3.8 klg. și o vacă produce la an în termin mijlociu 60 klg. unt. Și fiindcă din producțiunea laptelui aproximativ se prelucră $\frac{2}{3}$ în unt, Germania produce anual circa 3.6 milioane măști metrice de unt.

În unele părți ale acestei țeri și anumit în Schleswig-Holstein și în timpurile de mai nainte se punea mare preț pe lăptării, și economia aceasta a dat mare avânt și celorlalte economii agronomice, dar' avântul cel mai mare s'a făcut numai cu creșterea rațională a vitelor și cu dezvoltarea acestui ram prețios economic, ear' la starea înfloritoare de astăzi a ajuns numai prin concursul societăților de lăptării.

Cu deosebire societatea de lăptărie numită Deutscher Milchwirtscaftlicher Verein înființată la anul 1874 cu scop de a da avântul necesar acestui ram economic, a avut ca rezultat îmbucurător atragerea atențiunii și a interesului a mai multor oameni de știință, cari la rândul lor au studiat cauza și au făcut propagandă în direcțiunea de a se părăsi obiceiul vechiu de producțiune locală și a se înlocui cu o instituțiune nouă, folositoare ca factor de interes public.

Societățile ce s'au înființat cu rezoluțiune în urma aceasta, după o activitate de 10 ani au fost la număr 310, dar' la anul 1900 numărul lor s'a ridicat la 1824, și cu finea lui Decembrie 1901 au fost de 2301.

Înființarea acestor societăți în numărul cărora nu se cuprind tovarășii locale au influențat nespuse de mult abandonarea prelucrărilor primitive cum erau obiceiuiți oamenii mai înainte a lucra brânzeturile pe la casele lor, și au făcut mai ales în centrele societăților de s'a început o altă prelucrare a untului și a brânzei într'un mod mai rațional și mai rafinat, după gustul deosebit ce s'a dezvoltat în piața consumenților.

Această înaintare a influențat la rândul ei nu numai asupra progresului tehnic de prelucrare, ci și asupra productivității de lapte.

Oamenii singuratici ca producători venind în coatinere cu societățile și cu pretensiunea lor, dedeau la rândul lor o deosebită atențiune nu numai asupra soiurilor de vite dar' și asupra modului de nutrire pentru ca să producă lapte mult și cu conținut untos, având ei așa și profit mai mare.

Așa a ajuns Germania astăzi la starea atât de înfloritoare pe terenul acesta, în cât venitele din lăptării aproape întrec producțiunea de bucate.

Memorandul Episcopatului bisericii gr-or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat d-lui ministru de instrucțiune BERZEVICZY, în chestiunea reformelor școlare.

(Uimare și fine).

Și de fapt în acest spirit a fost încheiat pactul din 1867/8, care a fost chemat nu numai să reguleze raportul țării față de monarch și față de cealaltă parte a monarhiei, ceea-ce s'a săvârșit prin art. de le XII. din 1867, ci a avut chemarea, ca pe temeiul marilor principii de libertate, egalitate și frățietate să resoalve și chestiunea confesiunilor și naționalităților din țeară. Expresiunea pozitivă a acestor rezoluțiuni sunt art. de lege IX și XLIV din 1867 despre confesiunea gr-or., respective despre egala îndreptățire a naționalităților, despre cari legi tocmai în zilele acestea presidentul de acum al consiliului de ministri a zis, că acelea cuprind în sine promisiunile sârbătorești ale națiunii maghiare.

Este știut, că legea despre egala îndreptățire a naționalităților este opera proprie a înțeleptului patriei, opera lui Francisc Deák, care nu a primit nici proiectul înaintat din partea guvernului, nici cel propus de deputații naționaliști. Francisc Deák a creat art. de lege XLIV din 1868, deci el va fi cel mai chemat comentator al acestei legi. Spiritul lui îl chemăm întru ajutor și cităm cuvintele rostite de dânsul în die-

ta din 1871: »Fie-care naționalitate, chiar să nu fie naționalitate politică, are dreptul a pretinde să i-se ofere puțința pentru creșterea și cultivarea copiilor sei. Trei sute gimnasilor să fie în țară, să fie atâtea, încât la 6 mile de pământ să se afle câte unul, dacă vre-un gimnasiu nu face instrucțiunea în aceea limbă, ori cel puțin nu o face mai ales în aceea limbă, care este limba poporului din acel ținut, atunci fără îndoială prosperarea învățământului va fi anevoioasă. — Să ne aducem numai aminte, câte greutăți am întâmpinat noi în tinerețele noastre prin aceea, că a trebuit să învățăm într-o limbă străină și să privim cât de mult le este ușurat studiul tinerilor nostri prin aceea, că învăță în limba ungurească. — Tot astfel stă lucrul și cu privire la limba tuturor celorlalte naționalități. — Dacă am voi să silim pe cei de altă naționalitate, ca copiii lor, cari ungurește nu știu de fel ori numai puțin, căci doară în școalele populare au învățat mai ales în limba lor națională, în toate și pretutindeni să fie instruați în ungurește, atunci în gimnasiile celea progresarea tinerilor ar fi imposibilă, părinții înzadar și-ar cheltui banii, copiii în zadar și-ar petrece timpul. — Peste tot, dacă voim să câștigăm naționalitățile pentru noi, apoi asta nu se poate face maghiarizându-le cu ori-ce preț, ci așa dacă le vom face să iubească starea lucrurilor din Ungaria. — Căci pentru mine două lucruri sunt lămurite: a voi să-i estirpăm ar fi o barbarie strigătoare la ceriu, chiar și atunci când nu ar fi atât de numeroși, din care cauză a-i nimici este imposibil. A ni-i face dușmani, nu zace în interesul nostru.

Astfel a tâlcuit înțeleptul patrier, Francisc Deák, legea despre egala îndreptărire a naționalităților și atunci în-

treg parlamentul l'a aplaudat. Că Francisc Deák cum a înțeles egala îndreptărire a naționalităților în Ungaria, despre aceasta ne dă o clasică dovadă vorbirea sa ținută în 14 Noemvrie 1868 în casa deputaților, când în legătură cu ajutorul de stat preliminar pentru teatrul național maghiar a venit în discuțiune întrebarea: dacă să se dea ori ba astfel de ajutor și teatrului național sârbesc. Atunci Francisc Deák a zis: »Eu nici în chestiunea naționalităților nu voesc a urma alt princip, decât pe acela al dreptății dar' nici-decum nu pot să împac cu dreptatea faptul, ca din dările obștești statul să cheltuiască pentru teatru, ca institut care cultivă limba maghiară, să cheltuiască astfel exclusiv numai pentru un singur popor de o singură limbă și naționalitate. În privința aceasta eu socotesc, că ori pentru toți, ori nici pentru unul. Dacă am putea să dăm pentru toți, atunci da; dacă nu putem, atunci să nu dăm nici pentru limba noastră. Să ștergem suma întreagă, căci nu voesc nici o nedreptate, nici chiar atunci când am avea folos de ea.

Astfel a înțeles Francisc Deák egala îndreptărire a naționalităților. Și noi suntem convinși, că Francisc Deák bine a cunoscut și a știut să aprecieze condițiunile de tericire și întărire ale patriei.

»Cu cât mă ocup mai mult și mai intensiv cu chestiunea națională română» — zice Dr. Jancsó Benedek în opul seu »Dacoromânismul și politica culturală maghiară.« (A Dákorománizmus és a magyar kulturpolitika, II. p. 6) — »cu atât mai mult mi-se întărește convingerea, că nici decum nu este în interesul națiunii maghiare a face încercarea, ca să lipsească românia de naționalitatea sa, ba din contră, este chiar în interesul nostru, ca

în patria aceasta Români să se simtă bine deopotrivă ca Români și ca cetățeni ungari, ca nu numai cu puterile lor proprii, ci chiar și cu ajutorul statului și națiunii maghiare, să se întărească în naționalitate, avere și cultură, și că pentru acest ajutor frățesc, ce li se va oferi, este în interesul nostru binepriceput a nu cere dela dănsii nici mai mult, nici mai puțin, decât patriotism curat și sinceră alipire la patria ungară.

A trebuit să ne provocăm la martori, la martori clasici maghiari pentru a dovedi, că proiectul de lege, care voiește a împedea cultivarea și limba lor maternă a fiilor poporului românesc, este în contrarietate cu interesele binepricepute ale patriei, a trebuit să ne provocăm la martori, căci am ajuns în trista situațiune, încât noi prelații unei mari biserici nu putem să apărăm interesele patriei noastre după cea mai bună convingere a sufletului nostru, fără ca pentru aceasta să nu ni-se arunce numai decât în față acusa nepatriotismului din partea paraziților patimei naționale.

Excelența Voastră Dlui Ministru!

Nici odată poporul nostru și biserica noastră nu a păcătuit în contra patriei, fiii acestui popor și acestei biserici cu credință își împlinesc datorițele patriotice, darea și-o plătesc, sângele și-l varsă, sunt iubitori de pace, și pentru toate acestea nu cer în schimb altceva decât libertatea să-și crească copiii și să se poată ruga lui Dumnezeu în limba lor proprie. Nu luați dela noi aceste sfinte drepturi, căci din asta nu va răsări binecuvântare pentru patrie. Și ca nici aserțiunea aceasta a noastră să nu fie lipsită de mărturia înțelepciunii, ne provocăm din nou la cuvintele baronului Eötvös. »Putem face,

FOIȚĂ

Stefan-cel-mare, Mihai-Viteazul

și

MITROPOLIA ARDEALULUI

DE

N. Iorga.

Membru corespondent al Academiei Române.

Ședința solemnă dela 2 Iulie 1904
pentru sârbarea de patru sute de ani dela moartea
lui Stefan-cel-Mare.

(Urmare).

În Silvaș nu mai era alt episcop. El Ioan, era Vlădică de Silvaș, ajuns Mitropolit.

Făgărașul, vre-o protopopie calvină până atunci, fusese supus lui Ioan încă din Iunie 1595, de Guvernul ardelean maghiar.

În Marmureș, Mihai puse pe Sârghie

din Tismana. El a stat la Muncaciu, în locul Vlădicăi rutean ce va fi fost până atunci.

Episcopii ungurii" puteau fi protopopi din Banat sau ori-ce alți Vlădici ortodocși din ori-ce parte a Ungariei, sau mai bine, a Ungariei din „comitatele exterioare" pe cari le reclamă Mihai.

Unii cărturari ardeleni, cari în la trecutul cu fantasma frumoasă, uințând că trumusețea cea bună se razimă pe adevăr, au atacat cu convingere și cu violență părerea de mai sus. Neținând seamă de mărturia lui Naprágy despre clădirea bisericii din Alba-Iulia, de începerea pomelnicului metropolitan cu numele lui Ioan, de amintirea statornică a documentelor de danie muntene despre ctitoria lui Mihai, de cârja pe care Mihai o dăruie lui Ioan, de hramul bisericii metropolitane, și mai ales de întreaga dezvoltare a împrejurărilor, — ei au declarat că mănșin, ca buni români și istoria mai buni, decât cei ce au exprimat, independent unul de al-

tul, părerea contrară, că a fost veche Mitropolie românească în Alba-Iulia, care se constată documentar în veacul al XV-lea.

Iată însă ceva care va închide polemica pentru ori-ce învățat, pentru ori-ce om cinstit.

Se știe că Mihai a pus să se scrie prin Logofătul său Teodosie cronica Domniei sale: din aceasta cronică se păstra partea de până la anul 1597 tradusă în latinește și publicată de Silezianul Baltazar Walter²⁾.

Însă un fiu de Domn român, Petru Movilă, care stătuse în Țara-Românească dela 1618 la 1620, pe lângă alt Domn român fratele său, Gavriil, a cetit acolo »Letopisețul muntean« în partea-i pierdută astăzi. El a găsit în cronică povestirea întemeierii Mitropoliei din Alba-Iulia. Pentru a ști și mai bine Petru a întrebat mai târziu și pe boerii cari fusese cu Mihai peste munți, pe Hrizeau Vistierul, apoi Mare-Logofăt, și pe Dragomir Pitarul, apoi Vornic-Mare, cari i-au întărit cu-prinsul povestirii. La 1627 făcând însemnări

ca împedcând libera mișcare a naționalităților în comune și comitate, să amuțească acelea voci, cari acum pe unii îi umple de frică, — putem face ca concentrând toată educațiunea în mâinile guvernului, aceea să o folosim ca mijloc pentru lățirea limbei noastre proprii, dar' ca naționalitățile diferite ale țării să-și piardă conștiința individualității lor, ca să nu se însuflețească pentru naționalitatea lor, aceea pe această cale tocmai așa nu o vom putea ajunge, ca alții cari cu aceleași mijloace acelaș lucru l-au încercat față de naționalitatea maghiară și rezultatul, la care ne putem aștepta, va fi numai acela, că mișcarea aceasta, pe care am delăturat-o dela suprafața vieții publice, își va exercita cu atât mai adânc influința sa și aceea aversiune, ce există acum în contra limbii maghiare, se va prefăce în aversiune contra unității patriei. (Op. cit. 1903. p. p. 105).*

Forța brutală e element destructiv; putere asimilatoare este numai libertatea, egalitatea și iubirea creștinească a deaproapelui. Statul e mare statul e puternic, interesele lui sunt sfinte, el poate da și poate lua, dar' și mai puternic e adevărul și duhul vremilor. Ori ce s'ar întâmpla, Excelența Voastră Domnule Ministru, biserica noastră și poporul nostru cu credință își va împlini datorințele sale față de patrie, dar' limba sa nu o va părăsi, căci scris este despre dânsul, că mai mult își iubește limba, decât viața.

Primiți, Excelența Voastră Domnule Ministru, sincera espresiune a deosebitei noastre considerațiuni.

Sibiu, în 19 Iulie 1904.

Episcopatul bisericii gr.-or. române.

În slavonește despre viața sa, el dă acolo acelea prețioase rânduri de letopisetz.

Din ele se vede că episcopi în Alba-Iulia n'au fost până la Ioan și că, sprijinit pe o minune, Mihai a întemeiat Mitropolia pentru acest Ioan și că a impus-o Ungurilor. Iată textul slavonesc dat de răposatul episcop Ghenadie Enăceanu, după manuscriptul dela Lavr Pecersca din Chev, și eată și traducerea pe care a refăcut-o dl I. Bogdan.

(Va urma).

O D Ă.

Jos în Roma cea măreață
A strămoșilor cetate,
Care ne-arată gloria
Cea perdată pe-ncetate
Fost-ai Ilustre Părinte,
Ș'ai adus de suvenire

Vinuri înghețate.

În fie care an negustorii de vinuri capătă observații din partea mușterilor lor că vinurile ajung la destinație nu tocmai limpezi. Aceasta se întâmplă din pricina frigului, și mai ales când vinul e supus la brusce, schimbări de temperatură; astfel de pildă, când vinul a stat la căldură în privință și apoi e scos de odată la frig și pus la un drum lung.

Dacă schimbarea de temperatură se face în mod repetat, atunci, vedem pe pereții butoiului, seau pe fundul sticlelor cristale de acid tartaric, cari se așază fără a turbura vinul. Dacă însă schimbarea de temperatură a fost bruscă, atunci, se formează în vin cristale foarte fine de acid tartaric, cari nu se așază ci plutesc în vin și-l turbură.

Astfel de schimbări se întâmplă și la vinurile vechi, nu numai la cele tinere, fără ca prin aceasta calitate vinului să sufere.

Turbureala vinului dispare imediat ce vinul e pus la un loc cald și acidul tartaric se topește din nou în vin.

Dacă însă frigul a fost atât de mare în cât vinul a înghețat, atunci după desghețare vinul capătă un gust deosebit, ca de vin vechiu. Părțile separate la înghețare, în cea mai mare parte acid tartaric și substanțe albuminoase, turbură vinul când se tolesc. Totuși vinul se limpezește mai târziu dela sine.

Dacă nu vrem sau nu putem aștepta limpezirea vinului, putem să-l limpezim prin filtrare sau prin diferitele mijloace de clarificare cunoscute. În acest cas putem pune vinul imediat în consumație.

Faptul că vinurile se turbură lesne earna e foarte neplăcut pentru vînzătorii

de vinuri, de oare-ce mușterii ar putea crede că vinul e bun. Pentru acest motiv e bine ca negustorii să și prevină mușterii, că vinul se poate turbura din cauza frigului, dar' că aceasta nu-i strică calitatea și că mai târziu vinul se limpezește dela sine.

Museul nostru istoric-etnografic.

A P E L

Am primit dela Comitetul central al »Astrei« un apel, în care se spune că în anul acesta se va termina la Sibiu frumosul edificiu al »Museului istoric-etnografic« al Românilor din țările coroanei Sf. Stefan și e rugat publicul românesc să contribuie cu bani la augmentarea fondului »Museului« și cu obiecte de valoare istorică, etnografică, archeologică din trecutul poporului nostru, la formarea și completarea »Museului«.

O listă de subscripție e depusă și la redacțiunea ziarului nostru. Cetitorii nostri, cărora le zac la inimă interesele noastre naționale-culturale și progresul poporului nostru, sunt rugați a trimite sau direct la Comitetul central al Astrei (Sibiu, Strada morii nr. 8) sau la administrația ziarului nostru marimonioasele lor contribuiri și eventualele obiecte, demne de a fi păstrate în »Museul« nostru (Casa națională), ear' noi le vom trimite la Comitetul central al »Astrei«.

Apelul se termină cu următoarele:

Cei-ce posed obiecte de valoare istorică, păstrate din trecutul poporului nostru mai apropiat sau mai îndepărtat, să se grăbească deci a le depune în acest muzeu, unde vor deveni aceea-ce trebuie să fie: un mijloc de întărire a conștiinței naționale și un bun comun al neamului întreg.

Cătră neam și cătră țară
Cea mai sinceră iubire.
Eată ziduri! Ele-arată.
Neamul nostru cum a fost,
Dar' discordia gâlceava
Și-a băgat acolo rost.
Providința Divină
Te-a trimis la-'l nost popor
Și vîzînd că ești cuminte
Te-a făcut Archiepiscop.
Te-a trimis să păzști turma
Ce ți-a dat în samă ție,
Când ți-a dat acest serviciu
Ți-a mai dat o datorie:
Să grjești bine de turmă.
Căci nu ești simplu păstor,
Te-ai născut, ai crescut mare
Din a nost român popor.
Eată turma ia te roagă
Cu o mare obedință,
N'o lăsa, ar fi blăstămuri,
Să cadă în necredință.

Providința Divină
Ți-a dat adevăr dreptate,
Ține-ți dreptul
În care n'asculta, bate,
Apără turma de lupi,
Și de păstorii cei răi,
Cari nu lucră ci tot mîncă
Toamna oi și vara miei.
Dac'o oaie e rîioasă,
Arunc-o dintre noi,
Căci ni teamă că s'a prinde
Ca și vespile de roi
Depunem sinceri omage
La Ilustrele picioare,
Și rugăm pe domnul Sfânt,
Ca precum în aste ore
Sănătos cu voie bună
Întru mulți ani fericiți
Spre a noastră bucurie
Scump Ilustre să trăiți!

Nic. Trimbișoniu.

Eară alții se oferă museului tot felul de scule de proveniență românească, cari merită a face parte din colecțiile unui muzeu național, și a căror privire ar face cinste neamului, ori obiecte, cari prezintă ceva caracteristic din viața poporului nostru.

În această privință fie-cine poate face museului un serviciu neprețuit, căci adese-ori și în cele mai de jos straturi ale poporului aflăm obiecte aproape fără nici o valoare reală, dară foarte prețioase din punct de vedere istoric, arheologic și etnografic, căci sunt semnele caracteristice ale unei vieți patriarhale în apunere.

Ar trebui să nu existe cărturar român, care să nu se grăbească a căuta, a câștiga, a procura și trimite ceva pentru muzeul etnografic, mai ales acum, când acela se află în formare și astfel dela toți fiii inteligenți ai neamului așteaptă cuvenita împodobire și completare, spre a putea deveni cât mai curând o adevărată oglindă fidelă a poporului nostru din patrie, o adevărată casă românească, care cu deplină încredere se poată deschide ușile sale ori-și cui.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu, la 28 Iulie 1904.

Puncte de orientare

cu privire la

Intemeierea muzeului istoric-etnografic român.

A. Secția istorică

I.

În secțiunea istorică se vor grupa toate acele obiecte, ce se vor afla din trecutul poporului, fie acelea pietri, cărămizi antice și de interes, inscripții, monete, statue, fie arme, scule de ale bărbaților mari și vestiți, beliduci, literați, poeți archirei, conducători politici etc. Fotografii, desemnuri de ale locurilor de interes istoric, ruine; casele, unde s'au născut oamenii noștri mari, lucrările lor, scrisori monograme, etc.

II.

Biserica. Considerând importanța deosebită a bisericei române pentru existența poporului nostru să impune necesitatea a aduce la Sibiu una din bisericuțele de lemn mai caracteristice, a o reconstrui pe un teren corespunzător d. e. în curtea muzeului, și a aranja internul ei cu tot felul de vase, odoare, cărți, icoane și peste tot cu o colecție de obiecte sfinte pentru trecutul nostru de mare interes. Aici s'ar putea așeza și colecțiile de manuscrise și cărți rituale, etc., adunate din parohiile române, (Vezi o asemenea bise-

rică reproducă la Karl Atz »Die christliche Kunst in Wort und Bild« pag. 281 din Veresmort (Vörösmarkt). Tot aici s'ar putea păstra mulțime de alte obiecte din viața noastră religioasă: de sculptură, pictură, etc. Cruci din cimiteriu, etc. Până să se afle o asemenea biserică, se adună numai obiectele bisericesti.

B Secția etnografică.

I.

Casa țărănească. a) Desemnuri fotografii sau miniaturi despre planul general al caselor țărănești din diferite locuri după sistemul vechiu și original, cu indicarea edificiilor economice, îngrăditurilor, etc. Apoi împărțirea odăilor și a despărțimintelor economice, obiecte principale din ele, așezarea lor obicnuită. Porți, porțițe, ușciori etc. Descrierea lor cu numirea originală a tuturor părților.

b) *Intocmirea internă.* Mobile: pat, masă, scaun, laviță, poliță, ladă, almașiu, cuieriu, leșnice, icoane, etc. Apoi vase, blide, cofe, donițe, sălărițe și tot felul de obiecte din casă.

Firește se aleg obiectele cele mai caracteristice. La fie-care se înseamnă numirea populară.

II.

Industria de casă. Aceasta trebuie să formeze una din apartamentele cele mai însemnate ale muzeului, dat fiind, că atâta Românul cât și Româncă sunt meșteri pricepuți în confecționarea de multe lucrări artistice. Aci aparțin tot felul de produse ale industriei de casă, uneltele pentru confecționarea lor și materia, din care se fac, în toate stadiile ei de prelucrare. Unelte de tors, țesut, împletit, etc.

O colecție de mare valoare formează pentru această parte a muzeului neîntrecutele modele de cusături și țesături românești colectate de »Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiuului«, și câte un exemplar din albumurile pregătite și edate de ea. Reuniunile noastre de femei asemenea dispun de colecții interesante de asemenea natură.

III.

Porturi. Un despărțământ valoros la acestei secțiuni trebuie să formeze variatul și frumosul nostru port național de prin toate ținuturile. Modele în mărime naturală se recer pentru a prezenta după toată cuviința acest port. Aici este locul și pentru »păpușile« dăruite din diferite părți »Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiuului«.

Din daruri dela diferiți particulari cu inimă, ușor s'ar putea colecta și în câte un singur sat un model de port bărbătesc, altul de fată, de nevastă, copii, etc., cari sunt mai caracteristice.

Bijutării țărănești: cercei, mărgelile, salbe, inele, ținte, etc.

În legătură cu aceasta secțiune se va face apoi și un »Album colorat« de costume naționale românești; mai ales, că în aceasta privință stă la dispoziție și o sumă de 400 cor. votată în adunarea generală dela 1902.

IV.

Obiecte, ce privesc pregătirea mâncărilor, etc. Vatră, ceon, cârpător, etc. Descrierea mâncărilor naționale și a beuturilor obicnuite. Timpul de mâncare.

V.

Obiecte, ce se folosesc la felurite ocațiuni: naștere, botez, cununie, înmormântări, etc., sărbători, seceriș, etc. Stea, Crai, Țurcă, jocuri. O colecție de ouă impistrite (incondeiate), etc. Doftorii, boscoane și alte asemenea rândueli cu descrierea diferitelor datini, credințe, superstiții și descântece etc.

VI.

Musică. Dansuri. Toate instrumentele de muzică în us: dela frunză, trișcă, flueră, fluer, tulnic, cimpoi, drimbe, cetera, până la cele mai perfecte.

Cântece, strigături. Reproduseri fonografice. Descrierea dansurilor naționale. Fotografii, Reproduseri kinematografice, etc.

VII.

Obiecte din toate ocupațiunile poporului român:

a) *Lucruri din viața păstorilor dela stână, târlă.* Intocmirea acestora în miniatură. Uneltele și vasele lor. Semnele pentru înfierarea vitelor. Răvașuri, numiri de vite, câni.

Descrierea traiului lor.

b) *unelte de pescărit.* Luntre, crășnic, leșnic, halău, vërse, sac, unghiță, făcii cu furcuțe. Peștii din apele noastre, numirea lor.

c) *Instrumente de vânătoare.* Puști, piștoale, țiuțoare de praf, etc. Unelte de prins paseri. Măța de prins șoareci, etc.

d) *Unelte de băieș,* de spălat aurul, etc. Steamuri în miniatură. Din viața plutașilor.

e) *Tot felul de unelte agronomice în us.*

De mara valoare etnografică devin unelte primitive, cari încep a eși din folosință.

VIII.

Tipuri caracteristice de Români, cu fețe expresive; Munteni, țărani, moți, țopi, etc. Pictură, fotografii, etc. Structura corpului, pielea ochii, păr, etc. Defecte corporale mai obicnuite. Gușați. Statistica sporirii. Măsurări antropologice, făcute de experți.

IX.

Produse limbistice. Povești, basme, strigături, bocete, colinde, descântece,

cimilituri, găcături, proverbe. Datini la diferite zile calendaristice și ocațiuni. Credințe, superstiții, boscoane, etc.

X.

Fotografi, desemnuri de comune însemnate, ținuturi romantice, edificii monumentale, biserici, școale, etc. Monografii. Morminte.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 28 Iulie 1904.

A P E L

pentru
unificarea ortografiei române.

Insemnătatea practică și națională-culturală a unificării ortografiei române pe întreg teritoriul locuit de poporul nostru, a fost recunoscută aproape deodată cu redeșteptarea noastră națională și cu introducerea alfabetului latin în scrierea românească.

Timp de aproape o jumătate de secol cele mai de frunte instituțiuni culturale și literare ale Românilor, dincoace și dincolo de Carpați, au fost preocupate de această chestiune. Academia Română și-a pus dela înființarea ei, în 1866, de întâia misiune: »de a termina ortografia limbii române«, și asociațiunea Transilvană pentru literatura română și cultura poporului român a luat chiar cu 4 ani mai înainte, în adunarea generală ținută la 1862 în Brașov, o întreagă serie de hotărâri în scopul unificării ortografiei române.

Cu toate acestea vechea dorință a cărturarilor nostri, de a introduce în scrierea română, fără considerațiune la hotărâre politică, o ortografie unitară, nu s'a realizat nici până în ziua de astăzi, și nu numai pe terenul literaturii ci și în viața practică se resimt — deși în anii din urmă mai puțin decât mai înainte — neajunsurile mari și multe ce rezultă din lipsa unei ortografii unitare.

Academia Română, ce e drept, a determinat, după discuțiuni îndelungate, la 15 Septembrie 1869 un sistem de scriere; deoarece-ce însă nici lumea literară, nici publicul mare nu s'a putut împretini cu această ortografie cu totul latinisată, Academia la 1880 și 1881 a stabilit un nou fel de scriere mai ușoară, restrins în marginile etimologismului român, care în general a rămas

nealterat și după schimbările făcute de Academie la 1895.

Însă nici această ortografie nu s'a putut generaliza, și mai ales publicul din Regatul român a insistat și mai departe pentru simplificarea ortografiei și adoptarea principiului fonetic.

Această luptă între etimologism și fenetism, a fost resimțită în deosebi în țările de sub coroana Sf. Stefan, unde sistemul etimologic avea mulți aderenți în generația veche, ear' tinerimea, sub influința produselor literaturii mai nouă din România liberă, inclina hotărât pentru principiul fonetic, și unde prin urmare divergențele ortografice se manifestau la fiecare pas și au creat în fine o stare cu totul insuportabilă.

În vederea acestora Comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a cercat la 19 Februarie 1902 secțiunile științifice-literare ale acestei societăți, să studieze chestiunea unificării ortografiei și să înainteze în acest obiect propuneri concrete. Totodată organele »Asociațiunii« s'au adresat și mai multor literați de valoare, în cea mai mare parte membri ai Academiei Române, și le-a cerut concursul pentru delăturarea neajunsurilor ivite.

(Va urma).

NOUTĂȚI

Foamete în cercul Beiușului. După cum se știe în foile maghiare, în jurul Beiușului oamenii suferă lipsă mare. Grupuri de Români asediază zilnic pretura, cerând ajutor. Mulți cad pe stradă istoviți și spitalul din Beiuș este plin cu asemenea nenorociți.

Producțiunea porumbului din est an în România. Ministrul C. I. Stoicescu a prezentat Regelui Carol un detaliat raport asupra producțiunii porumbului din anul acesta. Raportul constată, că producțiunea totală a porumbului a fost anul acesta de 6,930,400 hl., cu o mijlocie de 3.30 la hectar. Trebuința probabilă a publicațiunii rurale pentru un an, evaluată la 15,433,000 hl., ceea-ce înseamnă un minus de 8,502,600 hl., seau 63,800 vagoane. Din cele 6,930,500 hl., cari reprezintă producțiunea totală — 2,487,600 hl. provin din recolta marilor proprietari și arendași (fără dijmă). Întinderea cultivată a fost de 2,092,763 hect. Județele cari stau în fruntea producțiunii porumbului sunt: Dolj, Botoșani, Dorohoiu, Teleorman, Vlașca și Mehedinți. Județul cel mai năpăstuit a fost Tulcea, care a dat o producțiune de 6,000 h., adică o medie de 0,21. După Tul-

cea urmează jud. R.-Sărat, Mușcel, Covurlui, Brăila, etc. Media recoltei pe ultimii 5 ani a fost de 26,600,000 hl., ear' media producțiunii a fost de 13 hl. pe hectar. O recoltă de porumb așa de proastă nu s'a mai pomenit în România. În 1866, anul agricol remarcat ca foarte rău a avut totuși o mijlocie a producțiunii porumbului de 6 hectolitri la ht. Chiar în 1899 recolta porumbului a fost superioară aceleia din anul curent, căci atunci s'a înregistrat o producțiune de 9,768,000 hl., cu o mijlocie de 4,8 hl. la ht.

*

Grănicerul Român. Un grăniceriu român Toma Marin, stând sentinela pe malul Dunărei, a văzut aproape de Giurgiu o luntre cu 4 pescari bulgari, cari vo'au să deschidă pe malul românesc. Grănicerul român somă pe cei 4 Bulgari să se oprească. Atunci unul din ei trase în grănicerul român 2 țecuri de pușcă. Toma Marin răspunse la rândul său cu un foc de pușcă, care lovi pe Bulgarul în piept, omorându-l pe loc și rostogolindu-l în Dunăre.

*

Noul comitet al Ligei culturale secția București, si-a constituit biroul în modul următor: Președinte d-l Pilat, vicepreședinti d-l Poenaru-Bordea și dr. C. Angelescu, secretar d-l T. Seineanu, casier d-l I. Oțeleșanu, membrii d-nii G. Adamescu și M. Băileanu.

*

Emigranți Japonezi. Din Cernăuți se scrie, că în ziua de 18 Decembrie st. n. au trecut prin acest oraș numeroși comercianți japonezi cu familiile lor în număr de 1400, venind din Rusia. Japonezii au plecat mai departe spre Canada.

*

Groaznice asasinat și încăderări în Macedonia. „Politische Correspondenz“ află din Constantinopol, că o bandă grecească de 35 inși s'a dus în satul Tehovo în districtul Wodena, și a condamnat la moarte pe patru țărani. Sentința a fost executată cu focuri de pușcă într'o pădure vecină. Unul din condamnați, care a fost numai grav rănit, s'a putut duce după câteva zile la Salonic spre a face denunțul. Aceași bandă grecească a avut în noaptea următoare o violentă luptă cu o bandă bulgară lângă Buhova. Pe teren s'au găsit multe cadavre de Bulgari. Lângă Mirovce, într'altă încăderare între o bandă greacă și bulgară, aceștia din urmă s'au slujit de bombe. Explosiile s'au auzit în depărtare, așa că trenul orient expres a fost reținut într'o stație apropiată. La Bogdanița un notabil bulgar a fost ucis de o bandă grecească cu lovituri de secure și tăiat în bucăți. Lângă Kajali s'a găsit cadavrul unui notabil grec în al cărui buzunar s'a găsit condamnarea la moarte iscălită de Apostol.

*

O luptă desperată cu lupii. Octavean Mureșeanu din Feldru s'a dus zilele acestea la Coșna. Trecând peste »Măgura Calului«, oamenii i-au atras atențiunea, că pe acolo umblă cete de lupi. Mureșeanu a ris. Când a ajuns însă în virful »Priporului« eau eșit ina-

înte vr'o 20 de lupi, cari s'au aruncat asupra cailor și eau sfâșiat. Omul s'a apêrat cât a putut cu toporul, însă de sigur l'ar fi sfâșiat și pe dînsul, dacă din întîmplare n'ar fi sosit la timp un grup de oameni, cari eau sărit în ajutor. Trei din acești oameni au fost grav răniți.

Crucea sau steaua dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 a lui Müller care este cunoscut în Ungaria întreagă are pentru ziua de azi un document, pe care îl publicăm aci în întregime:

„Stimate Dl Müller!”

Primește sincera mea mulțumită; umflătura soției mele s'a tras aproape de tot și chiar și durerile de spinare și de stomach și sgârșiturile la inimă se repetază tot mai rar. Te rog să-mi mai trimiți 4 aparate R. B. Nr. 86967 de câte 6 cor. căci oamenii chiar din al treilea sat mă roagă să le aduc astfel de aparate.

Zajhalma,

Cu adîncă stimă.
Stefan Bódi,
magasiner.

De aceea n'ai cuvinte ca să recomand în destul acest aparat tuturor celor ce sufer de reumatism, astmă, nedormire, dureri de urechi, neuralgie, bătaie de inimă, dureri de cap, de dinți impotență, mâni și picioare reci, epilepsia, slăbiciune amestecată, tremur, friguri, influență, galbinare, sgârșituri de stomach lipsă de poftă de mîncare, ischias etc. etc. Aparatul costă 3 fl. se află la dl Albert Müller în Budapesta V. Vadász-u. 42/G.

Publicațiune.

Pe baza concludului adunării generale a institutului tipografic »Minerva« societate pe acții, ținută în 16 Octombrie a. c. devenit în valoare de drept, în scopul liquidării societății, subsemnata direcțiune publică vînzarea inventariului tipografiei și a mobilierului, precum și a editurii »Bunul Econom« prin licitațiune publică verbală, ce va fi a se ținea în 27 Decembrie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria notariului public reg. din Orăștie cu preț de strigare statorit de adunarea generală cu 8000 cor.

Înainte de începerea licitațiunii se primesc și oferte în scris, care sunt a se trimite respective a se preda notariului public reg. Sároi Szabó Péter din Orăștie.

Atât reflectanții, care participă la licitațiunea verbală, cât și oferinții în scris, au a depune respective a aceluia un vadiu de 400 cor., care vadiu se va computa plus oferentului în prețul de cumpărare.

Predarea faptică a tipografiei, pe baza inventariilor se va efectua de direcțiune din 10 până în 15 Ianuarie 1905, avînd cumpărătorul înainte de transportarea tipografiei a plăti la mîna direcțiunii întreg prețul de cumpărare în număr.

Ofert sub prețul de strigare se va accepta numai cu încuviințarea ulterioară a adunării generale, convocată spre acest scop.

Orăștie, în 15 Dec. 1904.

Direcțiunea inst. tipografic
„Minerva”
societate pe acții, sub licitațiune

V Domșa m. p. Dr. S. Moldovan m. p.

POȘTA REDACȚIUNEI

Au mai încurs abonați dela următorii: Nic. Romanța, Reun. Iva Mare, Ioan Lucacu, Nic. Traian, »Unirea« inst. de credit, Simion Toma, Nic. Bășan, Verzar Vasile, B. Z. haria, Ivan Pop.

Redactor responsabil: George Suciu.

De vînzare.

Grumpene pe ales fardela à 120^{COR.}
Morcovi „ „ 160
Pătrîngei „ „ 180
Părechea de țeller „ 016

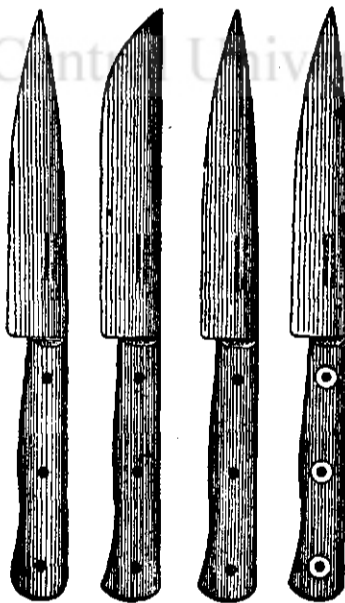
Se află zilnic la dl

Kaprancazi Mátyás

ORĂȘTIE

(Drumul țerii număr 32.)

Cuțite de bucătărie

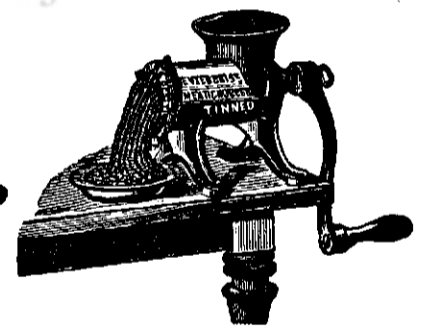

1 2 3 4

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21 cm.
Fig. 1 Cor.	—	—72	—86
Fig. 2 „	—56	—68	—80
Fig. 3 „	—56	—68	—80
Fig. 4 „	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane.

Forma: R RR S UU
Mărimea și numirea formei:

Forma: SS U T

	R	RR	S	SS	U	UU	T cu roată de învîrit
ta e înt'o minută chil.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 buc.	Cor. 5:30	7:60	8:80	8:50	13:30	15:80	29:50
Cuțitul singur	—70	—80	1:10	1:10	1:30	1:30	1:60
Discul gaurei singur	Cor. 1:30	1:80	1:50	1:50	2:80	2:80	4:20

Carol F. Jickeli, Sibiu.

(Nagy-Szeben.)

(141)

Prețurile acestea sunt reduse considerabil, deci e consult să se ceară lista prețurilor curente.

Nu există

Sămînțe agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vînzare: Str. Andrássy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

49—52

Sz. 1518/904 végreh.

Árverési hirdetés.

Közírré teszem, hogy a dévai kir. törvényszék 1904. évi 6243. számú végzése következtében Dr. Moldovan Silvius ügyv. által képviselt »Cugireana« pénzügyintézet javára, Róth Jakab s.t. elleni 560 kor. s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1567 koronára becsült következő ngóságok, u. m.: butorok, üzleti berendezés és borok nyilvános árverésen eladottnak.

Ezen árverés a szászvárosi kir. járásbíróóság 1904-ik évi V. 592/2 számú végzése folytán kor. tőkekövetelés ennek 1 évi hó napjától járó % kamatai, 1/3% váltódíj és eddig 100 kor. 33 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Uj-Kudzsiron alperes lakásán leendő eszközlésére 1904. évi december hó 30. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1904. évi december hó 19. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

CUMPENE
 pentru **comerciu, industrie**
 și **economie** solid și exact
 lucrate, ofere spre cumpărare
 I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană
VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)
La cerere se trimite catalog (228)
 38-52 *ilustrat gratuit și francat.*

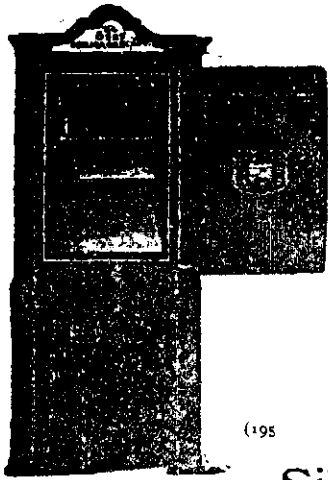
Pentru 5 coroane
 trimite 4 1/2 chilogramme (c. a. 50
 bucăți) puțin deteriorat dar' fin
SĂPUN DE TOALETĂ
 ales frumos, de rose, crin,
 iorgovan, viorele, resedă, iasmin
 și lăcrămioare. — Pe lângă
 trimiterea înainte a sumei
 sau cu rambursă trimite:
Alexandru D. Scheffer
 Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

BANI
 Fără spese anticipative!
Imprumut de bani cu amortisare
 de **4%**
 dela instituttele de bani de primul rang din
 Budapesta și străinătate, până la 3/4 a valorii
 realităților intabulate la locul I. și II. cu
 amortisare dela 15—65 ani.
Credit personal! Pentru preoți, militari
 oficianți de stat și pri-
 vați, negustori, industriași, cu și fără
 garanți pe termen de 1—15 ani; **acurateță, coulanterie și disorețiune.**
Convertire de datorii la bănci și privați.
 Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi
 și noi, prin organe autorizate dăm opiniuni tehnice și geologice de experți și
 executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.
 (249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 13-26
MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körut 32.
 (Firmă înprotocolată judecătorește).

(255) **Cine dorește** —10
**a vinde sau a cumpăra în timpul
 cel mai scurt: Moșii, păduri, băi (mine),
 fabrici, fabrici de țigle, mori joagere,
 neguțătorii complete, cărcime, băcăni
 de toată mărimea etc. etc. Sau cine
 oantă ocupațiuni, servitori, oficii, lu-
 cru să se adreseze la administrația foii:**
„Têrg de imobile“.
*Organ special de concentrare a
 anunțurilor de folos general, de pe
 teritoriul monarhiei austro-ungare.*
Orăștie Strada Dealului nr. 11.
 La epistole e a să atătura o marcă postală de 50 fileri.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică
 Patent Nr. 86967.
 Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
 vindecă și înviează pe lângă garanție.
 Deosebită atențiune rării, că acest aparat deosebită atențiune
 rării, că acest aparat deosebită atențiune
 (190) de 20 de ani.
 Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene,
 neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fîșturi de ureche, bă-
 taie de inimă, sgârçituri de inimă, asma, auzul greu, sgârçituri de stomac, lipsa poftei
 de mîncare, răceală la mîni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, in-
 fluența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor boale
 cari la trătare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria
 mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire inven-
 țunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs
 de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a
 constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public
 asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta«
 deoarece-ce „Ciasul-Volta“ atăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost
 oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și
 cercetat. Deja efinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.
Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt
 mai vechi de 15 ani.
Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de
 constituție foarte slabă.
 Expediție din centru și locul de vînzare pentru țeară și străinătate e:
**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
 strada Kálmán.**

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de case de fer și oțel

alui

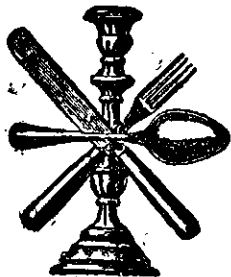
R. OSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de
eftine din magazinul meu, peste mē-
sură asortat, *mărfurile mele de
argint de Mexico* renumite și plă-
cute pretutindena pentru bunătaea
lor excelentă și anume: 6 buc. cu-
pțe de masă de argint de Mexico,
6 buc. furculițe de argint de Mex-ico,
6 buc. linguri de argint de Mex-co,
12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cupte pentru dessert, 6 buc.
excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de
Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos
lapte, 2 bucăți sfesnice de masă elegante, pentru salon.

46 buc. laolaltă **fl. 6.50.** numai

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, în dar
o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12½ kg.
și care funcționează corect, despre ce of. r. deplină garanță.
Cumpănă o primește cumpărătorul absolut gratis.
Argintul de Mexico este un metal ab-olut alb (și în-
launtru), pentru a cărui durabilitate și excelentă calitate
ofer *garanță pe 25 ani*. Expedarea se face trimițând
suma înainte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic
și o cumpănă de casă, gratuită.

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 15-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta v-n-
lângă garanță: reuma,
insomnia, epilepsia, ner-
tit, clorosa, durerea de
tență, influență, precum
nervi. Bolnavul cel-ce

decă și recreenază pe
asthma (respirația grea),
vositatea, lipsa de ape-
dintți, migrena, impo-
și tot felul de boale de
nu se poate vindeca în

decurs de 44 zile, îi întoarce banii imediat. Celui-ce nu-
mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu; căci sunt
convins despre efectul sigur al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor. Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi
la boale de nervi cronice.

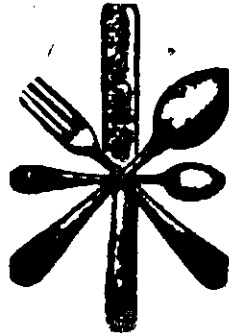
a se folosi
la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și stăinătate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 15-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocazională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt încre-
dintat să vind marfa acesteia în preț cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într-o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțițe din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat
laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înlocuște cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de-
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 49-52 Budapesta VI., Strada Próféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură
cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai eftine interese
și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5¼%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5-10 ani

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri,
credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.

La dorință servim cu informații, rugând marcă postală.

(230) **„PECUNIA“** întreprindere de credit, 49-52
Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mechanism american
indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La ficure e de lipsă pentru
luminarea chitiilor, treptelor, ambitelor
și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurar lor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,

mori, pivnițe și deposite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și eovoare. Pe pro-
pruturi și economi îi păzește de atacuri și foc; cu accasia te
poți suă și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227) Se trimit cu rambursă de 49-52

Stabilimentul Central alni **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Próféta 5.